

การจัดการความรู้ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

KNOWLEDGE MANAGEMENT OF NAKHON PATHOM

RAJABHAT UNIVERSITY'S STUDENTS

พิชญาภา ยืนยาว / PITCHAYAPA YUENYAW¹

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพการจัดการความรู้ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม 2) เปรียบเทียบสภาพการจัดการความรู้ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม จำแนกตามเพศ ชั้นปี และคณะ และ 3) เสนอแนะแนวทางการจัดการความรู้ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐมอย่างมีประสิทธิภาพ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักศึกษา 5 คณะ คณะละ 50 คน รวมทั้งสิ้น 250 คน ใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบโควต้า สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงมาตรฐาน การทดสอบค่าที การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

1. ระดับการจัดการความรู้ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐมภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก
2. การจัดการความรู้ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐมจำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคลจำแนกตามเพศ ชั้นปี และคณะ พบว่าไม่แตกต่างกัน
3. แนวทางการจัดการความรู้ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐมที่มีประสิทธิภาพจำเป็นต้องพัฒนาสมรรถนะในการเรียนรู้ กระบวนการจัดการความรู้ และการใช้ทรัพยากรแหล่งเรียนรู้และเทคโนโลยีให้แก่นักศึกษา

คำสำคัญ: การจัดการความรู้ นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

¹ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร., คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

ABSTRACT

The purposes of this research were to: 1) find the status of knowledge management of Nakhon Pathom Rajabhat University's students; 2) compare knowledge management between groups of students as classified by gender, class and faculty of studies; and 3) study the approach to develop the students' effective knowledge management. The research samples, derived by quota sampling, were 250 students of Nakhon Pathom Rajabhat from 5 faculties which were verified 50 students per each. Data were analyzed by percentage, mean, standard deviation, t-test, one-way Analysis of Variance (ANOVA) and content analysis.

The results revealed that;

1. Overall and in specific aspects, the level of knowledge management of the students was at a high level.

2. Students' knowledge management as classified by students' status: gender, year of study, and faculty were not different.

3. The development of effective knowledge management of students of Nakhon Pathom Rajabhat University should include personal competency, learning process, and learning resources and technology utilization.

Keywords: knowledge management, Nakhon Pathom Rajabhat University's students

บทนำ

สภาพสังคมปัจจุบันที่เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ มนุษย์ทุกคนต้องแสวงหาความรู้ อย่างไม่หยุดนิ่ง จากแหล่งความรู้มีอยู่มากมายทั้งในองค์กรและนอกองค์กร ความรู้จึงมีความสำคัญมากขึ้น เพราะถือเป็นสิ่งที่ใช้แสดงให้เห็นถึงความเป็นผู้ได้เปรียบในเชิงแข่งขัน มนุษย์ทุกคนมีหน้าที่ที่จะเรียนรู้ สั่งสมความรู้ รวมถึงการพัฒนาความสามารถทางวิชาการต่าง ๆ ให้ก้าวหน้ามากยิ่งขึ้น ทำให้หลาย ๆ องค์กรได้นำการจัดการความรู้มาใช้เป็นกลยุทธ์หลักเพื่อพัฒนาองค์กรของตนเองให้ทัดเทียมและสามารถแข่งขันกับองค์กรอื่น ๆ ได้

สถานศึกษาในปัจจุบัน ต่างก็เริ่มให้ความสำคัญกับการจัดการความรู้ในสถานศึกษาของตนเอง เพราะกระบวนการจัดการความรู้ที่นับได้ว่าเป็นเครื่องมือช่วยให้สถานศึกษาสามารถค้นหา คัดเลือก รวบรวม เผยแพร่และถ่ายโอนสารสนเทศที่สำคัญ โดยเฉพาะความรู้ ความชำนาญที่จำเป็น สำหรับกิจกรรมภายในสถานศึกษา อาทิ การแก้ปัญหา การวางแผนกลยุทธ์ การตัดสินใจ และยังเป็น

เครื่องมือสำคัญอย่างหนึ่งที่จะช่วยให้สถานศึกษาสามารถนำข้อมูลสารสนเทศที่มีอยู่มาจัดระบบและ พัฒนาเป็นองค์ความรู้เพื่อพัฒนาปัญญาของผู้เรียน จึงกล่าวได้ว่า การจัดการความรู้เป็นการเรียนรู้ ที่เรียนจากการปฏิบัติ ผสมผสานกับประสบการณ์ เพื่อก่อให้เกิดวิธีการทำงานที่ดี นอกจากนี้ยังพบว่าสภาพการจัดการศึกษาในปัจจุบันได้มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นการจัดการศึกษาที่เน้นกระบวนการ เช่นเดียวกับผลผลิต เน้นวิธีการหาคำตอบมากกว่าได้แค่คำตอบ เน้นทักษะในการเรียนมากกว่าสิ่งที่ เรียน เพื่อให้เกิดการพัฒนาผู้เรียนที่มีความพร้อมในด้านองค์ความรู้ ส่งเสริมทักษะผู้เรียน พัฒนา ความสามารถ และคุณลักษณะทางกายและจิตใจ ดังนั้น ความสามารถในการจัดการความรู้ จะทำให้ผู้เรียนนำความรู้ที่ได้มาประยุกต์ใช้เป็นความรู้พื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำเนินชีวิตและ การประกอบอาชีพในอนาคต ทั้งยังเป็นส่วนช่วยให้ผู้เรียนสามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้ อย่างเป็นระบบ เป็นขั้นตอน และสามารถแก้ปัญหาให้ผ่านพ้นไปได้ด้วยดี โดยเมื่อประสบกับปัญหา หรือสถานการณ์ต่าง ๆ ในชีวิตก็จะสามารถเลือกใช้ความรู้ หรือแสวงหาความรู้เพื่อนำมาใช้ ในการแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม การที่จะพัฒนาสถานศึกษาให้มีกระบวนการจัดการความรู้ที่มี ประสิทธิภาพได้นั้น ต้องอาศัยอัตลักษณ์ของสถานศึกษาแต่ละแห่ง ซึ่งอัตลักษณ์ดังกล่าวเกิดขึ้น จากวัฒนธรรมองค์การที่เป็นลักษณะเฉพาะขององค์การนั้น ๆ นั่นเอง

ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 มาตรา 11 ส่วนราชการมีหน้าที่พัฒนาความรู้ในส่วนราชการ เพื่อให้มีลักษณะเป็นองค์การแห่ง การเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ โดยต้องรับรู้ข้อมูลข่าวสารและสามารถประมวลผลความรู้ในด้านต่าง ๆ เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติราชการได้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว และเหมาะสมต่อสถานการณ์ รวมทั้งต้องส่งเสริมและพัฒนาความรู้ ความสามารถ สร้างวิสัยทัศน์และปรับเปลี่ยนทัศนคติของ ข้าราชการในสังกัด ให้เป็นบุคลากรที่มีประสิทธิภาพและมีการเรียนรู้ร่วมกัน เป้าหมายหนึ่งที่สำคัญ มากของการปฏิรูปการศึกษา คือการสนับสนุนให้องค์การทางการศึกษาทุกระดับ มีความเข้มแข็ง และมีศักยภาพสูงขึ้น ในการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน และในปัจจุบันสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทยยังประสบปัญหา หลายประการ เช่น คุณภาพผู้สำเร็จการศึกษาที่ไม่สอดคล้องกับความต้องการของผู้จ้างงาน การที่ สถาบันอุดมศึกษาจะผลิตบัณฑิตให้มีคุณลักษณะตามเป้าประสงค์และปรัชญาของแต่ละสถาบันนั้น ต้องอาศัยปัจจัยและกระบวนการต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็น อาจารย์ ผู้บริหาร หลักสูตร และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ และองค์ประกอบที่สำคัญของสถานศึกษาที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาคน นั่นคือ ผู้เรียน ซึ่งถือเป็นผลผลิตหลักของพันธกิจของสถานศึกษา สถาบันอุดมศึกษาจึงควรให้ความสำคัญ กับการพัฒนาสมรรถนะของอาจารย์ ได้แก่ การมุ่งผลสัมฤทธิ์ ความซื่อสัตย์ คุณธรรมและจริยธรรม ความร่วมแรงร่วมใจและการทำงานเป็นทีม การมุ่งเน้นการบริการ การพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง และความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รวมทั้งพัฒนาสมรรถนะตามภารกิจของอุดมศึกษาซึ่งจะครอบคลุม ภารกิจหลักของสถาบันอุดมศึกษา คือ การจัดการเรียนการสอน การวิจัย การให้บริการทางวิชาการ

แก่สังคม และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม รวมถึงการพัฒนานักศึกษา ตลอดจนส่งเสริมให้อาจารย์เกิดความผูกพันต่อองค์กร ทั้งนี้หากสถาบันอุดมศึกษามีแนวทางการดำเนินงานตามกระบวนการจัดการความรู้ที่จะช่วยเสริมประสิทธิภาพให้บุคลากรพัฒนาหรือสร้างองค์ความรู้ใหม่ และนำความรู้นั้นมาใช้ประโยชน์ในการพัฒนางานและแก้ไขปัญหาให้กับองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ จะส่งผลให้การบริหารจัดการสถานศึกษาไปสู่ความเป็นเลิศได้ดีมากยิ่งขึ้น (ปริญญช ชัยก้องเกียรติ, 2551)

ผู้วิจัยในฐานะที่ได้ปฏิบัติหน้าที่เป็นพนักงานมหาวิทยาลัยสายวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2552 ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา จากประสบการณ์ที่ปฏิบัติงานพบว่าปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการจัดการเรียนการสอนและการเรียนรู้ของผู้เรียนมีหลายประการ อาทิ ความพร้อมของนักศึกษาที่มีฐานความรู้ไม่เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ เนื่องจากนักศึกษามีความแตกต่างของพื้นฐานทางการศึกษาพอสมควร ประกอบกับนักศึกษาต้องเข้าร่วมกิจกรรมที่มหาวิทยาลัยจัดขึ้นบ่อยครั้ง มีผลให้เวลาเรียนไม่เพียงพอกับเนื้อหาที่ระบุไว้ในคำอธิบายรายวิชา ระบบการวัดผล เช่น เกรด E ไม่นำมาคิดค่าเฉลี่ย และไม่มีผลกระทบต่อคะแนนเฉลี่ย นักศึกษาจึงให้ความสำคัญกับผลการเรียนน้อย นอกจากนี้ พนักงานมหาวิทยาลัยสายวิชาการมีภาระงานสอนมาก ขึ้นต่ำ 18 คาบ/สัปดาห์ ตามจำนวนนักศึกษาที่เพิ่มขึ้นแต่ละปี และจากบันทึกหลังการสอนของผู้วิจัยและการสัมภาษณ์นักศึกษาที่เกี่ยวกับปัญหาในการจัดการเรียนการสอนนั้น สรุปใจความได้ว่า นักศึกษาต้องการให้จัดการเรียนการสอนที่เน้นการปฏิบัติจริง ซึ่งบางรายวิชาที่จัดให้ได้เต็มที่ และต้องการให้มหาวิทยาลัยอำนวยความสะดวกในเรื่องอุปกรณ์การเรียนการสอนที่จำเป็น รวมถึงเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนด้วย

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐมมีวิสัยทัศน์ที่ว่าด้วยการผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพคู่คุณธรรม พัฒนาองค์ความรู้ ภูมิปัญญาสู่สากล ทั้งยังกำหนดคุณลักษณะของบัณฑิตคือ มีสติปัญญา ขยันอดทน มีคุณธรรม จริยธรรม มีความสำนึกความเป็นไทย มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สามารถพัฒนาตนเอง และมีทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้วยเหตุผลดังกล่าว งานวิจัยนี้จึงมีวัตถุประสงค์ที่จะพัฒนาบัณฑิตของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐมให้เป็นไปตามคุณลักษณะที่กำหนดไว้ จึงได้ศึกษาทักษะการจัดการความรู้ ซึ่งถือว่าเป็นทักษะสำคัญที่จะส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนบรรลุตามวิสัยทัศน์ที่มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐมซึ่งได้กำหนดขึ้นจากปัญหาดังกล่าวข้างต้น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อวัดระดับการจัดการความรู้ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
2. เพื่อเปรียบเทียบการจัดการความรู้ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม จำแนกตามเพศ ชั้นปี และคณะ
3. เพื่อเสนอแนะแนวทางการจัดการความรู้ของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม อย่างมีประสิทธิภาพ

วิธีดำเนินการ

ประชากร

ประชากร ได้แก่ นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม ในระดับปริญญาตรี ทุกคณะ จำนวน 15,901 คน

กลุ่มตัวอย่าง

นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม ใช้วิธีการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยไม่อาศัยความน่าจะเป็น (non probability sampling) ด้วยวิธีการกำหนดสัดส่วน (quota sampling) จากนักศึกษาทั้ง 5 คณะ ซึ่งกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างคณะละ 50 คน ผู้วิจัยใช้วิธีการเลือกตัวแทนแต่ละคณะโดยระบุคุณสมบัติอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังนี้

1. เป็นหัวหน้าหมู่เรียน
2. เป็นสมาชิกสโมสรนักศึกษาของแต่ละคณะ
3. เป็นผู้มีประพัตติดี (ไม่เคยถูกหักคะแนนความประพฤติ)

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรสภาพ ได้แก่ สถานภาพส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ ชั้นปี และคณะ

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ องค์ประกอบของการจัดการความรู้ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม ประกอบด้วย 1) แหล่งเรียนรู้ภายในมหาวิทยาลัย 2) แหล่งเรียนรู้ภายนอกมหาวิทยาลัย 3) เทคโนโลยีสารสนเทศ 4) การแสวงหาความรู้ 5) การสร้างความรู้ 6) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และ 7) การนำความรู้ไปใช้

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถาม
2. วิเคราะห์ระดับการจัดการความรู้ของนักศึกษาภาคปกติ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม ด้วยค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
3. เปรียบเทียบการจัดการความรู้ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม จำแนกตามเพศ โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test) และจำแนกตามชั้นปี และคณะ ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) และการทดสอบระหว่างคู่โดยวิธีทดสอบของเชฟเฟ้ (Scheffe')
4. การวิเคราะห์แนวทางการจัดการความรู้ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม ที่มีประสิทธิภาพ ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม ระดับการจัดการความรู้ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐมมีลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ดังนี้

ระดับ 5	หมายถึง	มีการจัดการความรู้ในระดับมากที่สุด
ระดับ 4	หมายถึง	มีการจัดการความรู้ในระดับมาก
ระดับ 3	หมายถึง	มีการจัดการความรู้ในระดับปานกลาง
ระดับ 2	หมายถึง	มีการจัดการความรู้ในระดับน้อย
ระดับ 1	หมายถึง	มีการจัดการความรู้ในระดับน้อยที่สุด

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและพัฒนาเครื่องมือ ตามขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้
ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาหลักการทฤษฎี จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการจัดการความรู้ นำผลการวิเคราะห์องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการจัดการความรู้ของนักศึกษา โดยการจัดทำสนทนากลุ่มของผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการความรู้ในสถานศึกษา และกำหนดข้อควรระวังคำถามตามตัวบ่งชี้ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

ขั้นตอนที่ 2 นำแบบสอบถาม ระดับการจัดการความรู้ของนักศึกษาภาคปกติ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม เสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบคุณภาพด้านความตรงตามเนื้อหา (content validity) เพื่อหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา IOC (index of item objective congruence) โดยเลือกข้อคำถามที่มีค่าคะแนนตั้งแต่ 0.67 ขึ้นไป

ขั้นตอนที่ 3 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับนักศึกษาภาคปกติ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม จำนวน 30 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างเพื่อหาความเที่ยง (reliability) ด้วยการทดสอบค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Cronbach) ของครอนบาค (Cronbach, 1974 อ้างถึงใน สุวิมล ติรภานันท์, 2551: 156) ได้ค่าความเที่ยง เท่ากับ 0.95

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์
2. วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้

2.1 ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่และร้อยละ

2.2 ตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับการจัดการความรู้ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม โดยนำข้อมูลมาแจกแจงความถี่เพื่อหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

สำหรับการแปลความหมาย กำหนดเกณฑ์ช่วงของค่าเฉลี่ย ตามคิดของบุญชม ศรีสะอาด (2553: 121) ดังนี้

- ค่าเฉลี่ย 4.51–5.00 หมายความว่า มีระดับการจัดการความรู้อยู่ในระดับมากที่สุด
- ค่าเฉลี่ย 3.51–4.50 หมายความว่า มีระดับการจัดการความรู้อยู่ในระดับมาก
- ค่าเฉลี่ย 2.51–3.50 หมายความว่า มีระดับการจัดการความรู้อยู่ในระดับปานกลาง
- ค่าเฉลี่ย 1.51–2.50 หมายความว่า มีระดับการจัดการความรู้อยู่ในระดับน้อย
- ค่าเฉลี่ย 1.00–1.50 หมายความว่า มีระดับการจัดการความรู้อยู่ในระดับน้อยที่สุด

2.3 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของการจัดการความรู้ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม จำแนกเพศ ใช้การทดสอบค่าที (t-test) ส่วนจำแนกตามชั้นปี และคณะ ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one-way ANOVA) และการทดสอบระหว่างคู่โดยวิธีทดสอบของเชฟเฟ (Scheffe')

3. วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่มด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) และนำเสนอแบบพรรณนาความ

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การจัดการความรู้ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม สามารถสรุปข้อค้นพบได้ดังนี้

1. ระดับการจัดการความรู้ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

จากผลการวิจัยพบว่า ระดับการจัดการความรู้ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐมทุกด้านอยู่ในระดับมาก ข้อมูลมีการกระจายตัวน้อย สามารถจำแนกตามรายละเอียดได้ ดังนี้ 1) แหล่งเรียนรู้ภายในมหาวิทยาลัย ($\bar{x} = 4.06$, S.D. = 0.66) 2) แหล่งเรียนรู้ภายนอกมหาวิทยาลัย ($\bar{x} = 3.81$, S.D. = 0.77) 3) เทคโนโลยีสารสนเทศ ($\bar{x} = 3.90$, S.D. = 0.73) 4) การแสวงหาความรู้ ($\bar{x} = 4.01$, S.D. = 0.78) 5) การสร้างความรู้ ($\bar{x} = 4.05$, S.D. = 0.69) 6) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ($\bar{x} = 4.03$, S.D. = 0.71) และ 7) การนำความรู้ไปใช้ ($\bar{x} = 3.94$, S.D. = 0.69)

2. การเปรียบเทียบระดับการจัดการความรู้ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม จำแนกสถานภาพส่วนบุคคล

การจัดการความรู้ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐมในภาพรวมพบที่ไม่แตกต่างกัน และเมื่อจำแนกตามเพศ ชั้นปี และคณะ พบว่ามีระดับปฏิบัติไม่แตกต่างกัน

3. แนวทางการจัดการความรู้ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐมอย่างมีประสิทธิภาพ

จากผลการวิจัยสามารถสรุปได้ว่าแนวทางการจัดการความรู้ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐมอย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย การพัฒนาสมรรถนะในการเรียนรู้ กระบวนการจัดการความรู้ และการใช้ทรัพยากรแหล่งเรียนรู้และเทคโนโลยี

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง การจัดการความรู้ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม สามารถอภิปรายข้อค้นพบได้ดังนี้

1. ระดับการจัดการความรู้ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

1.1 แหล่งเรียนรู้ภายในมหาวิทยาลัย ผลการวิจัยพบว่า มีระดับการจัดการความรู้ทั้งในภาพรวมและรายด้านอยู่ระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักศึกษามีส่วนร่วมในการจัดสถานที่จัดเก็บความรู้ที่เหมาะสม ง่ายต่อการค้นคว้าความรู้และการเข้าถึงความรู้ตรงตามความต้องการ มีลำดับปฏิบัติสูงที่สุด ส่วนนักศึกษามีส่วนร่วมในการปรับปรุงแหล่งเรียนรู้ให้ทันสมัยอยู่เสมอ เพื่อใช้เป็นเครื่องมือใน แลกเปลี่ยนความรู้ มีลำดับปฏิบัติต่ำที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากมหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐมได้สนับสนุนงบประมาณในการสนับสนุนแหล่งเรียนรู้และกิจกรรมให้นักศึกษาได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ซึ่งกันและกัน มีการจัดแหล่งเรียนรู้ภายในมหาวิทยาลัยที่เอื้อต่อเรียนรู้ของนักศึกษา เช่น สำนักวิทยบริการที่มีหนังสือ สื่อการสอนที่ทันสมัยบริการแก่นักศึกษาอย่างเพียงพอ สอดคล้องกับ Leitch and others (2001: 20-21) ได้ทำการศึกษาถึงผลความสำเร็จของการจัดการความรู้พบว่าต้องมียุทธศาสตร์ประกอบที่สำคัญ ซึ่งองค์ประกอบที่สำคัญสิ่งหนึ่งคือ องค์ประกอบด้านกระบวนการ (business processes) ประกอบด้วยแนวทางและขั้นตอนของการจัดการความรู้ ซึ่งจำเป็นต้องระบุประเภทของสารสนเทศที่ต้องการ ทั้งจากแหล่งข้อมูลภายในและภายนอก เป็นการแยกแยะว่าความรู้ชนิดใดที่ควรนำมาใช้ในองค์การแล้วนำความรู้นั้นมากำหนดโครงสร้าง รูปแบบและตรวจสอบความถูกต้องก่อนที่จะนำมาผลิตและเผยแพร่ และจะต้องเข้าใจวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนขององค์การว่า ต้องการให้บรรลุเป้าประสงค์อะไร โดยมีขั้นตอนในการจัดการความรู้ (managing knowledge) 3 ขั้นตอน คือ 1) การจัดหาความรู้จากแหล่งความรู้ต่าง ๆ (knowledge acquisition) การจัดหาความรู้เป็นขั้นตอนของการพัฒนา และการสร้างความรู้ใหม่ เช่น การวิจัยและพัฒนา มีการจัดหมวดหมู่ความรู้อย่างเป็นระบบ (classifying knowledge) 2) การแบ่งปันหรือการแลกเปลี่ยนความรู้ (knowledge sharing) โดยการให้โอกาสและให้การสนับสนุน ส่งเสริมการแบ่งปันความรู้ร่วมกันในองค์การจะเป็นการสร้างวัฒนธรรมใหม่ในองค์การ และ 3) การใช้ หรือเผยแพร่ความรู้ (knowledge utilization) การเผยแพร่สารสนเทศให้คนในองค์การสามารถเข้าถึงความรู้ในองค์การได้ เพื่อประโยชน์ในการตัดสินใจ และการดำเนินงานที่ไม่ผิดพลาดซ้ำซ้อน

1.2 แหล่งเรียนรู้ภายนอกมหาวิทยาลัย ผลการวิจัยพบว่า มีระดับการจัดการความรู้ทั้งในภาพรวมและรายด้านอยู่ระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักศึกษามีโอกาสใช้เครือข่ายระหว่างสถานศึกษา สถานประกอบการ ภูมิปัญญาท้องถิ่น และแหล่งการเรียนรู้อื่น ๆ เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร มีลำดับปฏิบัติสูงที่สุด สำหรับนักศึกษามีโอกาสร่วมจัดกิจกรรมทัศนศึกษา เพื่อให้ได้ศึกษาเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ภายนอกมหาวิทยาลัยมีลำดับปฏิบัติต่ำที่สุด เนื่องจาก

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐมมีปรัชญาว่า “การศึกษาสร้างคน คิดค้นภูมิปัญญา พัฒนาท้องถิ่น” ดังนั้น มหาวิทยาลัยจึงมีการสร้างเครือข่ายกับชุมชนเพื่อเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ไปศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมตามความสนใจ เช่น ศูนย์เรียนรู้ชุมชน โครงการชุมชนผาสุก กิจกรรมพัฒนานักศึกษา เช่น แห่งเทียนจำนำพรรษา ที่ส่งเสริมให้นักศึกษาได้มีโอกาสได้เรียนรู้จากแหล่งเรียนนอกรวมมหาวิทยาลัย สอดคล้องกับอภิชาติ ใจอารีย์ (2557: 241-258) ทำการศึกษา รูปแบบการจัดการความรู้ภูมิปัญญา ท้องถิ่นการแปรรูปหล่อไม้ ของชุมชนบ้านพุเตย จังหวัดกาญจนบุรี ผลการวิจัยพบว่า กระบวนการจัดการความรู้ ประกอบด้วยการกำหนดความรู้ โดยผ่านการพิจารณาว่าเป็นความรู้ดั้งเดิมหรือความรู้ใหม่ที่ประยุกต์จากภูมิปัญญาเดิม การแสวงหาความรู้ ที่มาจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในชุมชนและการส่งเสริมจากหน่วยงานภายนอก การแลกเปลี่ยนความรู้อย่างไม่เป็นทางการ ผ่านการพูดคุยและปรึกษาหารือ เพื่อการแก้ปัญหาในกระบวนการแปรรูป การจัดเก็บความรู้ ส่วนใหญ่เป็นการจัดเก็บความรู้ในตัวบุคคล ไม่มีการจัดบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษร และการถ่ายทอดความรู้ ส่วนใหญ่มีลักษณะอย่างไม่เป็นทางการ สรุปได้ว่า การเรียนรู้จากแหล่งเรียนนอกรวมมหาวิทยาลัยจะช่วยให้นักศึกษาได้เพิ่มพูนประสบการณ์ที่นอกเหนือจากเนื้อหาวิชาการในห้องเรียน ทั้งยังสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชนท้องถิ่นด้วย

1.3 เทคโนโลยีสารสนเทศ ผลการวิจัยพบว่า มีระดับการจัดการความรู้ทั้งในภาพรวม และรายด้านอยู่ระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักศึกษามีโอกาสใช้เทคโนโลยี การสื่อสารเพื่อช่วยให้สามารถเข้าถึงความรู้ได้อย่างสะดวกรวดเร็ว มีลำดับปฏิบัติสูงที่สุด นักศึกษามีโอกาสใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่สามารถให้บริการสืบค้นความรู้ของนักศึกษา มีลำดับปฏิบัติต่ำที่สุด เนื่องจากมหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐมตระหนักถึงความสำคัญในการใช้เทคโนโลยี ในการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น จึงได้สนับสนุนเครื่องคอมพิวเตอร์ สำหรับให้บริการกับนักศึกษาได้สืบค้นข้อมูลที่สนใจ การจัดฝึกอบรมการใช้ Tablet การอบรมการใช้ สื่อเทคโนโลยีต่าง ๆ ทำให้นักศึกษาสามารถเข้าถึงข้อมูลได้อย่างรวดเร็ว นอกจากนี้ ยังสนับสนุนระบบอินเทอร์เน็ตไร้สายบริการตามจุดต่าง ๆ เพื่อให้นักศึกษาได้ใช้อุปกรณ์สื่อสารหรือเครื่องคอมพิวเตอร์ ของตนเองเข้าถึงระบบอินเทอร์เน็ตได้ทุกจุดในมหาวิทยาลัยฯ สอดคล้องกับไพบูลย์ เกตุแก้ว (2554: 71-73) ได้ทำการศึกษาการพัฒนาารูปแบบการจัดการเทคโนโลยีของโรงเรียนเครือข่ายกัลยาณมิตร เพื่อยกระดับมาตรฐานโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ผลการศึกษาครั้งนี้นอกจาก จะทำให้ทราบถึงรูปแบบที่จะใช้เป็นแนวทางในการจัดการองค์ความรู้ของหน่วยงานดังกล่าวแล้ว ผลการประเมินยังแสดงให้เห็นว่าระบบจัดการองค์ความรู้ที่พัฒนาขึ้นนั้นตอบสนองความพึงพอใจ ของกลุ่มตัวอย่างได้เป็นอย่างดี สามารถนำมาใช้ในหน่วยงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศได้ และเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาใช้กับบุคลากรซึ่งถือว่าเป็นพลังขับเคลื่อนการศึกษาที่สำคัญ ดังนั้น ผู้บริหารและผู้บริหารต้องให้ความสำคัญกับการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารงาน และการเรียนการสอนอย่างจริงจัง

1.4 การแสวงหาความรู้ ผลการวิจัยพบว่า มีระดับการจัดการความรู้ทั้งในภาพรวมและรายด้านอยู่ระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักศึกษามีการเปิดรับข่าวสารจากสื่อที่หลากหลาย อาทิ สื่อสิ่งพิมพ์ e-mail บทความ โทรทัศน์ วิทยุ มีลำดับปฏิบัติสูงสุด สำหรับนักศึกษามีโอกาสศึกษา ค้นคว้า ประดิษฐ์ คิดค้น ทดลอง กล้าคิด กล้าทำในสิ่งใหม่ ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและองค์กรมีลำดับปฏิบัติต่ำที่สุด เนื่องจากนักศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐมจำนวนมากสนใจที่จะใช้เวลาว่างในการแสวงหาความรู้จากแหล่งต่าง ๆ ที่มหาวิทยาลัยจัดสรรให้ อาทิ ห้องสมุด โทรทัศน์ที่ติดตั้งอยู่ตามโรงอาหาร การใช้งานอินเทอร์เน็ตผ่านเครื่องคอมพิวเตอร์ที่มหาวิทยาลัยฯ จัดสรรไว้ให้ เพื่อศึกษาหาความรู้ที่ตรงตามความสนใจของตนเอง ซึ่งมีทั้งเนื้อหาในรายวิชาที่เรียน รวมถึงเนื้อหาที่สนใจทั่วไป อาทิ ข่าวสาร แฟชั่น เนื้อหาที่ให้ความบันเทิง เป็นต้น สอดคล้องกับพรพิมล หรรษาภิรมย์โชค (2554: 72-74) ทำการศึกษาเรื่อง การศึกษาสภาพการจัดการความรู้ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ในเขตภูมิภาคตะวันตก ผลการวิจัยพบว่า สภาพการจัดการความรู้ภาพรวมของสภาพการจัดการความรู้ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในเขตภูมิภาคตะวันตก มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ภาพรวมของสภาพองค์ประกอบการจัดการความรู้ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก สำหรับปัญหาของการจัดการความรู้สามารถสรุปได้ว่าเกิดจากปัจจัย 5 ด้าน ได้แก่ 1) คน 2) การจัดการความรู้ 3) องค์กร 4) การเรียนรู้ และ 5) เทคโนโลยี และแนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดการความรู้คือ 1) องค์กรควรมีการสนับสนุนต่าง ๆ เช่น งบประมาณ การมีพื้นที่เวทีในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ 2) การจัดการความรู้ควรมีการพัฒนากระบวนการจัดการความรู้เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้และจัดทำเป็นคู่มือการปฏิบัติงาน 3) การเรียนรู้ควรมีการส่งเสริมให้เกิดรูปแบบการเรียนรู้ ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน และ 4) บุคลากรควรให้ผู้บริหารส่งเสริมสนับสนุนด้านการจัดการ ความรู้ในโรงเรียน ดังนั้น เพื่อให้การจัดการความรู้ของสถานศึกษาบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ สถานศึกษาจะต้องมีการจัดสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ที่เอื้อต่อการจัดการความรู้เพื่อเพิ่มผลผลิตและบริการ จัดบรรยากาศที่สนับสนุน (supportive atmosphere) ส่งเสริมและเปิดโอกาสให้บุคลากรได้พัฒนาศักยภาพของตนเองอย่างเต็มที่ เพื่อให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ทั้งนี้ควรตระหนักว่า บุคลากรเป็นทรัพยากรที่มีค่าสูงสุด ให้ความเท่าเทียมเสมอภาคกันและยอมรับในความแตกต่างของบุคคลที่สำคัญคือ ต้องให้ความเคารพต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และเปิดโอกาสให้บุคลากรได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการจัดการความรู้ต่าง ๆ ขององค์กร และควรกำหนดให้บุคลากรทุกคนมีบทบาทในการเสริมสร้างความรู้และเรียนรู้จากบุคลากรคนอื่น ส่วนอื่น ฝายอื่นด้วย รวมทั้งให้มีการกระจายเครือข่ายความสัมพันธ์ในองค์กร ผ่านช่องทางการสื่อสาร และเทคโนโลยีต่าง ๆ ส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างกัน

1.5 การสร้างความรู้ ผลการวิจัยพบว่า มีระดับการจัดการความรู้ทั้งในภาพรวมและรายด้านอยู่ระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักศึกษามีส่วนร่วมในกิจกรรมที่ส่งเสริมให้

นักศึกษาเกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการศึกษาทั้งทางตรงและทางอ้อม มีลำดับปฏิบัติสูงที่สุดสำหรับนักศึกษามีโอกาสพัฒนาศักยภาพเพื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างเต็มที่ มีลำดับปฏิบัติต่ำที่สุดเนื่องจากมหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐมเห็นความสำคัญกับกิจกรรมพัฒนานักศึกษา ทั้งกิจกรรมทางวิชาการ กีฬา และสันทนาการอื่น ๆ เช่น กีฬา พ.จ.น.ก. (มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม และ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี) ได้มีการประกวดแข่งขันทางวิชาการต่าง ๆ และโครงการพัฒนาศักยภาพภาษาอังกฤษที่ประเทศมาเลเซีย และเวียดนาม กิจกรรมเหล่านี้ล้วนส่งเสริมให้นักศึกษามีโอกาสสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง และยังส่งเสริมให้นำข้อมูลความรู้ใหม่ ๆ เพื่อส่งเสริมให้นักศึกษาพัฒนาปรับปรุงความคิดตัดสินใจได้เหมาะสม ทันทต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาวะแวดล้อมที่เกิดขึ้น สอดคล้องกับคมศักดิ์ เจียมวัฒนาเลิศ (2553: ค) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนากระบวนการจัดการความรู้ของโรงเรียนเสนาธิการทหารบก พบว่า ผู้นำขององค์การให้ความสำคัญกับการจัดการความรู้ในระดับมาก ด้วยการสร้างวัฒนธรรมขององค์การและการกำหนดทิศทาง รูปแบบในการพัฒนาอย่างชัดเจน รวมทั้งมีการประเมินผลอย่างเป็นระบบ เพื่อสร้างการจัดการความรู้ที่มีประสิทธิภาพซึ่งจะนำไปสู่การเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ที่สมบูรณ์ต่อไป ทั้งนี้ องค์การจะต้องมีการจัดสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ที่เอื้อต่อการจัดการความรู้เพื่อเพิ่มผลผลิตและบริการขององค์การโดยรวมที่เน้นการปรับปรุงการทำงานอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ได้ผลงานที่ดีขึ้นอยู่เสมอ องค์การควรส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือในการทำงานโดยเน้นการทำงานเป็นทีม การมีส่วนร่วมและการสร้างเครือข่ายการทำงาน (teamwork and networking) ที่มีการสร้างการแข่งขัน และการนำความรู้ไปใช้รวมทั้งต้องมีการประสานงานกันเพื่อแก้ปัญหาและสร้างสรรค์ผลงานหรือนวัตกรรมใหม่ ๆ

1.6 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ผลการวิจัยพบว่า มีระดับการจัดการความรู้ทั้งในภาพรวมและรายด้านอยู่ระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักศึกษามีการเรียนรู้จากการมีปฏิสัมพันธ์ การมีส่วนร่วม และการทำงานร่วมกันเป็นทีม มีลำดับปฏิบัติสูงที่สุด และนักศึกษามีการเปิดโอกาสแลกเปลี่ยนความรู้ หรือเผยแพร่ความรู้ที่ตนเองเสนอต่อคณาจารย์ สำหรับนักศึกษามีการเปิดโอกาสแลกเปลี่ยนความรู้ หรือเผยแพร่ความรู้ที่ตนเองเป็นผู้คิดค้นขึ้นมาในระบบเทคโนโลยีต่อเพื่อนนักศึกษาด้วยกันมีลำดับปฏิบัติต่ำที่สุดเนื่องจากในแต่ละปี มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐมมีกิจกรรมส่งเสริมให้นักศึกษามีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันเป็นจำนวนมาก ส่งเสริมทำงานร่วมกับผู้อื่น โดยการให้ความช่วยเหลือ ส่งเสริมให้เสนอแนวคิด วิธีการมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ หรือขั้นตอนการทำงานใหม่ ๆ ไม่ยึดติดกับรูปแบบการทำงานเดิม ๆ สอดคล้องกับบุญดี บุญญาภิจ และคณะ (2549: 59) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่ช่วยให้การจัดการความรู้ประสบความสำเร็จนั้นประกอบด้วย การได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารซึ่งผู้บริหารต้องมีความรู้ ความเข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญรวมทั้งต้องรู้ทิศทาง กลยุทธ์ที่ชัดเจน มีวัฒนธรรมขององค์การที่เอื้อต่อการแลกเปลี่ยน

และแบ่งปันความรู้ มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้และมีการวัดผลและประเมินผลเพื่อให้ องค์การสามารถทบทวน และทำการปรับปรุงกลยุทธ์และกิจกรรมต่าง ๆ ให้บรรลุเป้าประสงค์ของ การจัดการความรู้ต่อไป องค์การจึงจะต้องมีการจัดสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ที่เอื้อต่อการจัดการความรู้ เพื่อเพิ่มผลผลิตและบริการขององค์การ พบว่าวัฒนธรรมเป็นปัจจัยที่เอื้อต่อการเรียนรู้ (corporate learning culture) ซึ่งองค์การควรมีบรรยากาศที่กระตุ้นและส่งเสริมให้บุคลากรเกิดการใฝ่รู้ เกิดความกระตือรือร้นที่จะศึกษาค้นคว้าและถ่ายทอดความรู้ต่อกันอย่างกว้างขวางเพื่อให้เกิด การสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ อยู่เสมอ บุคลากรทุกคนควรมีโอกาสในการพัฒนาตนเองให้เกิดนิสัย การเรียนรู้ในการทำงาน โดยองค์การต้องสนับสนุนอย่างจริงจังทั้งด้านการเงิน ขวัญ และกำลังใจ

1.7 การนำความรู้ไปใช้ ผลการวิจัยพบว่า มีระดับการจัดการความรู้ทั้งในภาพรวมและ รายด้านอยู่ระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักศึกษามีทักษะและความรู้ในการใช้เทคโนโลยี เครื่องมือ อุปกรณ์ต่าง ๆ ในการสื่อสารความรู้ มีลำดับปฏิบัติสูงที่สุด สำหรับนักศึกษาสามารถนำผล ที่ได้จากการประเมินผลการศึกษาไปพัฒนาการจัดการความรู้ของตนเองอย่างต่อเนื่อง มีลำดับ ปฏิบัติต่ำที่สุด ทั้งนี้ พบว่า นักศึกษาในปัจจุบันนิยมนำความรู้ที่ได้ไปใช้ผ่านการสื่อสารด้วยการใช้ เทคโนโลยี เครื่องมือ อุปกรณ์ต่าง ๆ ในการสื่อสาร ส่วนมากมีอุปกรณ์สื่อสารที่ทันสมัย รองรับ การสื่อสารผ่านระบบสารสนเทศอย่างทั่วถึง เช่น การใช้โทรศัพท์แบบสมาร์ทโฟน (smart phone) รุ่นต่าง ๆ นอกจากนี้ นักศึกษายังใช้การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านระบบอินเทอร์เน็ตด้วยการใช้โปรแกรม เฟสบุค (Facebook) เป็นช่องทางแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทั้งเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาและเนื้อหา อื่น ๆ ตามความสนใจ สอดคล้อง Lui (2005: 118-125) ได้ศึกษาปัจจัยที่สนับสนุนการใช้ระบบ การจัดการความรู้และผลกระทบของการใช้ที่เกิดขึ้นจากการเรียนรู้แต่ละบุคคล ผลการวิจัยพบว่า ระบบความรู้ที่แข็งแกร่งมีผลกระทบต่อประสิทธิภาพการเรียนรู้แต่ละบุคคลและอธิบายว่าระบบความรู้ มีประโยชน์ต่อการเรียนรู้ในหลายด้าน การวิจัยเสนอแนะว่าความสามารถในการรับรู้ของแต่ละคน และการใช้ประโยชน์ของระบบความรู้ และการสนับสนุนการจัดการเป็นปัจจัยหลักที่นำไปสู่การใช้ ระบบความรู้ คุณภาพของระบบสารสนเทศไม่มีผลกระทบโดยตรงกับการใช้ระบบความรู้ ผลกระทบ การใช้ระบบความรู้ขึ้นอยู่กับแต่ละคน และยังสอดคล้องกับ Wheelen & Hunger (2004: 89) ได้เสนอผลการศึกษาวิจัยเรื่องการจัดการความรู้ในองค์กร พบว่า องค์ประกอบหลักที่สำคัญ ในการจัดการความรู้ขององค์กร คือ วัฒนธรรมของการใฝ่รู้ ความเชื่อ ทศนคติ การทำงานเป็นทีม (team working) พลังร่วม (synergy) การไว้วางใจ (trust) และกระบวนการจัดการความรู้โดยมี กระบวนการด้านการแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้ (knowledge sharing) เป็นองค์ประกอบย่อย ที่สำคัญที่สุด

2. การเปรียบเทียบระดับการจัดการความรู้ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐมจำแนกสถานภาพส่วนบุคคล

2.1 จำแนกตามเพศ ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐมที่มีเพศต่างกันมีระดับการจัดการความรู้ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐมที่มีเพศต่างกันมีระดับการจัดการความรู้ด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 จากข้อมูลพบว่า เพศชายจะมีระดับการจัดการความรู้ด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ต่ำกว่าหญิง ทั้งนี้ เนื่องจากนักศึกษาชายมักสนใจการค้นคว้าหาความรู้จากเทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นเฉพาะบุคคลมากกว่าที่จะนำความรู้มาพูดคุยแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ซึ่งต่างนักศึกษาหญิงที่ชอบพูดคุยแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกลุ่มเพื่อนมากกว่า

2.2 จำแนกตามชั้นปี ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐมที่มีชั้นปีต่างกันมีระดับการจัดการความรู้ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐมที่มีชั้นปีต่างกัน มีการจัดการความรู้ด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การจัดการความรู้ด้านแหล่งเรียนรู้ภายนอก และด้านเทคโนโลยีสารสนเทศแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ทั้งนี้พบว่านักศึกษาชั้นปีที่ 1 และปีที่ 5 จะมีการจัดการความรู้ด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การจัดการความรู้ด้านแหล่งเรียนรู้ภายนอกและด้านเทคโนโลยีสารสนเทศต่างกัน เนื่องจากนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สนใจที่จะใช้เทคโนโลยีในการแสวงหาความรู้มาก เพราะเป็นไปตามวัย ความสนใจ ประกอบกับเนื้อหาที่เรียนยังเป็นเนื้อหาพื้นฐานทางการศึกษาในสาขาวิชาเอก เนื้อหาทางวิชาการอื่น ๆ ยังไม่เข้มข้นมากนัก แต่สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 5 ซึ่งเป็นนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต ซึ่งอยู่ในช่วงออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพ จึงไม่มีโอกาสที่จะแลกเปลี่ยนเรียนรู้หรือใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการแสวงหาความรู้เท่าไรนัก

2.3 จำแนกตามคณะ ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐมที่สังกัดคณะต่างกัน มีระดับการจัดการความรู้ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐมที่สังกัดคณะต่างกัน มีการจัดการความรู้ด้านแหล่งเรียนรู้ภายนอก ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และการจัดการความรู้ด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยพบว่านักศึกษาคณะครุศาสตร์และคณะพยาบาลศาสตร์มีการจัดการความรู้ด้านแหล่งเรียนรู้ภายนอก ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และการจัดการความรู้ด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้แตกต่างกัน ทั้งนี้ เนื่องจากนักศึกษาคณะครุศาสตร์ต้องใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอนมาก รวมทั้งมีกิจกรรมที่ต้องร่วมกับทางมหาวิทยาลัยหลายกิจกรรม เพราะเป็นรูปแบบการผู้ที่จะเป็นครูในอนาคตที่จะต้องมีโอกาสส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดเวลา ต่างจากนักศึกษาคณะพยาบาลที่รูปแบบการเรียน การสอนเป็นรูปแบบที่เฉพาะ เนื่องจากเป็นวิชาชีพที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพและชีวิตของคน การเรียนการสอนจึงเน้นวิชาการที่เข้มข้น เป็นเหตุให้โอกาสที่จะแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างนักศึกษามีโอกาสน้อยกว่านักศึกษาคณะอื่น ๆ

3. **แนวทางการจัดการความรู้ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม** จากการจัดทำสนทนากลุ่มของผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการความรู้ในสถานศึกษา พบว่าองค์ประกอบของการจัดการความรู้ประกอบด้วย การพัฒนาสมรรถนะในการเรียนรู้ กระบวนการจัดการความรู้ และการใช้ทรัพยากรแหล่งเรียนรู้และเทคโนโลยีให้แก่นักศึกษา สอดคล้องกับบุญส่ง หาญพานิช (2546: 92) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการความรู้ในสถาบันอุดมศึกษาไทย ผลการศึกษา พบว่า ธรรมชาติของความรู้ในสถาบันอุดมศึกษาไทยมี 2 ประเภท คือ tacit knowledge และ explicit knowledge ซึ่งในการนำความรู้ไปใช้นั้น ผู้บริหารจะใช้ความรู้ tacit knowledge มากกว่า explicit knowledge อาจารย์จะใช้ทั้ง tacit knowledge และ explicit knowledge ส่วนนักศึกษาจะใช้ explicit knowledge มากกว่า tacit knowledge และในการบริหารจัดการความรู้ในสถาบันอุดมศึกษา จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องทำให้ tacit knowledge และ explicit knowledge เกิดการปฏิสัมพันธ์กันอย่างสมบูรณ์และสมดุล โดยการจัดการความรู้ที่สำคัญในสถาบันอุดมศึกษาไทย ประกอบด้วยองค์ประกอบหลักด้านกระบวนการจัดการความรู้ ซึ่งมี 6 ขั้นตอน คือ การแสวงหาความรู้ การสร้างความรู้ การแลกเปลี่ยนความรู้ การเก็บความรู้ การถ่ายโอนความรู้และการนำความรู้ไปใช้ และสอดคล้องกับไอฟาร์ คำจิ้น (2555: 10-12) ได้ทำการศึกษาเพื่อกำหนดองค์ประกอบที่สำคัญในการจัดการความรู้ในองค์กร พบว่า ต้องประกอบด้วยองค์ประกอบ 10 ประการ คือ เป้าหมายที่มีผลสัมฤทธิ์สูงขึ้นไป วิธีกำหนดเป้าหมาย การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การค้นคว้าความรู้จากภายนอก คลังความรู้ ทักษะและความสามารถของคน กระบวนการจัดการความรู้ วัฒนธรรมองค์การ เทคโนโลยีและระบบการวัด และสอดคล้องกับมานิดา นันทไมตรี (2547: 67) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การศึกษาเปรียบเทียบการจัดการความรู้ในองค์กรของไทย: กรณีศึกษาโรงพยาบาลศิริราช บริษัท แพซิค (ไทยแลนด์) จำกัด และบริษัทวิทยุการบินแห่งประเทศไทย จำกัด พบว่า กระบวนการจัดการความรู้ที่ประกอบด้วย การกำหนดความรู้ การแสวงหาความรู้ การสร้างความรู้ การแลกเปลี่ยนความรู้ การเก็บความรู้และการนำความรู้ไปใช้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะระดับนโยบาย

ผู้บริหารของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐมควรให้ความสำคัญกับการจัดการความรู้ภายในสถานศึกษา มีกิจกรรมส่งเสริมให้นักศึกษาสามารถบูรณาการการบริหารจัดการกับการจัดการความรู้ให้เป็นส่วนเดียวกัน ส่งเสริม สนับสนุน และสร้างแรงจูงใจในการที่จะนำการจัดการความรู้มาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาองค์ความรู้ที่จำเป็น และองค์ความรู้ที่ตนเองสนใจ ผู้บริหารควรพิจารณานำข้อค้นพบที่ได้จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ไปกำหนดเป็นนโยบายในการจัดการความรู้ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม โดยพิจารณาในรายละเอียดของแต่ละองค์ประกอบ 7 องค์ประกอบ คือ 1) แหล่งเรียนรู้ภายใน 2) แหล่งเรียนรู้ภายนอก 3) เทคโนโลยีสารสนเทศ

4) การแสวงหาความรู้ 5) การสร้างความรู้ 6) การแลกเปลี่ยนความรู้ และ 7) การนำความรู้ไปใช้และพิจารณานำองค์ประกอบที่เหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทของมหาวิทยาลัย ไปประยุกต์ใช้ในทางปฏิบัติได้

2. ข้อเสนอแนะการนำไปใช้

ผู้บริหารหรือผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับการจัดการความรู้ในสถาบันอุดมศึกษา สามารถนำองค์ประกอบตัวชี้วัดที่มีอิทธิพลต่อการจัดการความรู้ของสถาบันอุดมศึกษา โดยคำนึงถึงความแตกต่างหลากหลาย ขึ้นอยู่กับบริบทของสถาบันอุดมศึกษานั้น ๆ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับใช้เป็นแนวทางในการนำตัวชี้วัดการจัดการความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้อย่างกว้างขวาง ดังต่อไปนี้

2.1 แหล่งเรียนรู้ภายใน ผู้บริหารควรสนับสนุนงบประมาณในการจัดสรรแหล่งเรียนรู้และกิจกรรมให้นักศึกษาได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ซึ่งกันและกัน นอกจากนี้ เพิ่มช่องทางเข้าถึงแหล่งเรียนรู้และเปิดโอกาสให้นักศึกษาและบุคลากรมีส่วนร่วมในการจัดแหล่งเรียนรู้ภายในมหาวิทยาลัยที่เอื้อต่อเรียนรู้

2.2 แหล่งเรียนรู้ภายนอก ผู้บริหารควรสนับสนุนการสร้างเครือข่ายกับชุมชนเพื่อเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ไปศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมตามความสนใจ และขยายเครือข่ายให้หลากหลายมากยิ่งขึ้น และขยายการสร้างเครือข่ายทั้งในสถานศึกษา ชุมชน องค์กรทางศาสนา ภาครัฐ ภาคเอกชน เพื่อเพิ่มโอกาสในการศึกษา และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของนักศึกษาและบุคลากรได้กว้างขวางมากยิ่งขึ้น

2.3 เทคโนโลยีสารสนเทศ ผู้บริหารควรสนับสนุนปัจจัยเกื้อหนุนทางด้านเทคโนโลยี ทั้งเทคโนโลยีการสื่อสาร (communication technology) ที่จะช่วยทำให้การเข้าถึงความรู้ทำได้ง่าย สะดวก รวดเร็ว น่าสนใจ โดยอาจเป็น intranet หรือ internet เทคโนโลยีสนับสนุนการทำงานร่วม (collaboration technology) ช่วยให้นักศึกษาสามารถประสานการทำงานกันได้ โดยอาจที่จะใช้ข้อมูลร่วมกัน เช่น groupware, web board, weblog ตลอดจนเทคโนโลยีการจัดเก็บ (storage technology) ช่วยในการจัดเก็บข้อมูลเป็นเสมือนคลังความรู้ให้เข้าถึงความรู้ได้โดยง่าย

2.4 การแสวงหาความรู้ ผู้บริหารส่งเสริมโดยการสร้างบรรยากาศและกระตุ้นให้เกิดการริเริ่มสร้างสรรค์ มีความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่นโดยการให้ความช่วยเหลือ ตลอดจนให้ข้อมูลและความคิดเห็นที่เป็นไปประโยชน์และมีการแสดงออก ให้เห็นถึงการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง มีความมุ่งมั่นในการใฝ่รู้และเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ สม่าเสมอ เพื่อให้ตนเองและองค์กรมีความรู้ที่เท่าทันกับปัญหาหรือสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป

2.5 การสร้างความรู้ ผู้บริหารควรสนับสนุนและส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง จนเกิดเป็นวัฒนธรรมการเรียนรู้ของนักศึกษาในองค์กร ทั้งนี้ เพราะการเรียนรู้ ที่มีอย่างต่อเนื่อง และสม่ำเสมอจะทำให้การจัดการความรู้ประสบความสำเร็จ ได้รูปแบบ วิธีการ ตลอดจนนวัตกรรม

ที่เกิดจากการเรียนรู้ ซึ่งจะเป็นการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันให้กับสถาบันอุดมศึกษาอีกทางหนึ่งด้วย

2.6 การแลกเปลี่ยนความรู้ ผู้บริหารควรสนับสนุนและส่งเสริมให้มีกิจกรรมที่ให้นักศึกษาได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้ความรู้ที่จำเป็นในการเรียนการสอนตามหลักสูตร รวมถึงความรู้อื่น ๆ ที่เป็นประโยชน์ที่นักศึกษาให้ความสนใจ ซึ่งอาจนอกเหนือจากหลักสูตร ทั้งนี้ควรส่งเสริมให้นักศึกษาทั้ง 5 คณะ ได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันได้อย่างเหมาะสม

2.7 การนำความรู้ไปใช้ ผู้บริหารควรจัดตั้งทีมงานที่มีคณะทำงานมาจากทุกส่วนขององค์กร โดยบุคลากรที่มาร่วมเป็นคณะทำงาน ควรมีอำนาจในการจูงใจคนในหน่วยงาน และเป็นพลังขับเคลื่อนการจัดการความรู้ของคณะ หน่วยงานระดับศูนย์/ สถาบัน/ สำนัก และกอง นอกจากนี้ควรมีการนำความรู้หรือนวัตกรรมจากความรู้ที่มีอยู่หลากหลายไปกำหนดนโยบาย เป้าประสงค์ และกลยุทธ์ในการแข่งขันขององค์กร ตลอดจนการสร้างเครือข่ายกับมหาวิทยาลัยภายนอกด้วย

3. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

3.1 ควรศึกษาเกี่ยวกับแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการจัดการความรู้ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏในภูมิภาคตะวันตก

3.2 ควรศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดการความรู้ของนักศึกษาและบุคลากรทางการศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏในภูมิภาคตะวันตก

3.3 ควรศึกษาการจัดการความรู้ที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของมหาวิทยาลัยราชภัฏในภูมิภาคตะวันตก

สรุป

จากงานวิจัยเรื่อง การจัดการความรู้ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม พบว่าระดับการจัดการความรู้ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐมในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สำหรับการเปรียบเทียบการจัดการความรู้ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคลในภาพรวมพบว่าไม่แตกต่างกัน และจากการจัดทำสนทนากลุ่มเพื่อหาแนวทางการจัดการความรู้ของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐมอย่างมีประสิทธิภาพ พบว่า มีองค์ประกอบที่เกี่ยวข้อง 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ด้านบุคลากร 2) ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ และ 3) ด้านทรัพยากรแหล่งเรียนรู้ และเทคโนโลยี

เอกสารอ้างอิง

- คมศักดิ์ เจียมวัฒนาเลิศ. (2553). **การพัฒนากระบวนการจัดการความรู้ของโรงเรียนเสนาธิการทหารบก.** วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการทหาร บัณฑิตศึกษา โรงเรียนเสนาธิการทหารบก.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). **การวิจัยเบื้องต้น** (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- บุญดี บุญญาภิจ และคณะ. (2549). **การจัดการความรู้จากทฤษฎีสู่การปฏิบัติ** (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: จิราวัฒน์ เอ็กซ์เพรส.
- บุญส่ง หาญพานิช. (2546). **การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการความรู้ในสถาบันอุดมศึกษาไทย.** วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาอุดมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปริญนุช ชัยก้องเกียรติ. (2551). **รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างการจัดการทุนทางปัญญา การจัดการความรู้ และประสิทธิผลองค์การของวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข.** วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- พรพิมล หรรษาภิรมย์โชค. (2554). **การศึกษาสภาพการจัดการความรู้ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในเขตภูมิภาคตะวันตก.** นครปฐม: คณะศึกษาศาสตร์และพัฒนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน.
- ไพบุลย์ เกตุแก้ว. (2554). **การพัฒนารูปแบบการจัดการเทคโนโลยีของโรงเรียนเครือข่ายกัลยาณมิตร เพื่อยกระดับมาตรฐานโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร.** วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเทคโนโลยี คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.
- มานิดา นันทไมตรี. (2547). **การศึกษาเปรียบเทียบการจัดการความรู้ในองค์กรของไทย กรณีศึกษา : โรงพยาบาลศิริราชบริษัท แฟลเชิล (ประเทศไทย) จำกัด และบริษัท วิทยุการบินแห่งประเทศไทย จำกัด.** ภาคนิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษา ทรัพยากรมนุษย์และองค์กร สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สุวิมล ตีรกานันท์. (2551). **ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์: แนวทางสู่การปฏิบัติ.** กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อภิชาติ ใจอารีย์. (2557). **รูปแบบการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นการแปรรูปหน่อไม้ของชุมชนบ้านพุเตย จังหวัดกาญจนบุรี.** วารสารการเมืองการปกครอง, 4 (2), 241.
- ไอฟาร์ คำจิ้น. (2555). **เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการเรียนรู้.** <http://www.learners.in.th/blogs/posts/279794> (26 พฤษภาคม).

- Leitch, M. and others. (2001). "Knowledge Management, CKO, and CKM: The Key to Competitive Advantage", *The Manchester Review*. [http:// users.anet.com/ smcnulty/ docs/Manchester.pdf](http://users.anet.com/smcnulty/docs/Manchester.pdf)>
- Lui, S. C. (2005). *A study of factors that facilitate use of knowledge management systems and the impact of use on individual learning*. Abstract Retrieved March 14, 2007, from [http://proquest. Umi.com/pqweb](http://proquest.Umi.com/pqweb).
- Marquaerde, J., & Reynolds, A. (1994). *The global learning organization*. New York: Irwin.
- Wheelen, T. L.; & Hunger J. D. (2004). *Strategic management business policy* (9th ed.). New York: Pearson Prentice Hall.